

XII. Hadtestének kiadásában. Később újranyomták Horvátországban, Keletboszniában és Visz-szigetén. A felszabadult Beogradban két cirillbetűs kiadásban jelent meg. Eddig orosz, francia, angol és bolgár nyelvekre fordították.

»Zagorjéről dalol; anyjáról, aki Mária és a dokkról Kraljevicában« — a költő itt megjegyzi, hogy Tito a Horvát Zagorje egyik községében született; földmunkás szülőktől (anyjának neve: Mária). Vasmunkásként dolgozott a kraljevicai hajóépítőben és dokkban.

A harmadik és negyedik versben említett városokhoz (Bihács, Ráma, Jajce, Szplit—Szpalato, Görc) a Népfelszabadító Harcok jelentős eredményei fűződnek. 1942 november 29-én, például, Bihácson ült össze először népeink Antifasiszta Tanácsa (AVNOJ). Ezek az események a vajdasági magyar olvasó előtt már eléggé ismertek.

»Most találkozik az Első s az Első Munkásbrigád«. Az »Első Proletárbrigád« (hadseregünk és népünk csak »Első«-nek nevezte) és az »Első Krajiskai Munkásbrigád« (»Első Munkás«) a Szana-völgyében találkoztak először, 1942 őszén. Az »Első« akkor szabadtotta fel Kljucsot és a Szana-völgy nagyrészét, az »Első Munkás« pedig elindult a felszabadult mezőkre — kukoricát szüretelni. Amikor az országúton találkozott a két, zászlók alatt felvonult brigád, katonai tisztelgés helyett, Tito nevének ütemes kiáltásával üdvözölték egymást.

»Bő sátraitokat szétdúló tergeteg« — az »Első« a Drina-melletti Ivszárnál szétvert egy olasz alpesi hadosztályt. Az olaszok fejtelten menekülésük közben hátrahagyták minden felszerelésüket. Harcosaink a felállított sátrakon át rohanva üldözték az ellenséget.

A magyar fordító még hozzáfűzné: a sok esetben nyelvújító Zogovics márványba öntött sorainak lefordítása nem volt könnyű feladat. Értelemzavaró hibákkal jelent meg például a bolgár fordítás — maga a költő mutatott rá ezekre a hibákra. Mi elsősorban a vers értelmét akartuk visszaadni, néhol ez a ritmus kárára történt. Szándékunk tisztasága talán enyhíti esetleges hibáinkat.

Gál László

TÉLI VETÉSEN

Varjú cselleng ingva-lengve
Olyan mintha hinta lenne;
Rekedt hangon sirja: kár...

Híába csap le a földre,
Elszórt magot lopni össze:
Meddón hullót nem talál.

Most szundít a terhes mező.
Gyolcs-lepelbe temetkező —
Dús méhében mag fogan:

Megnemzette a magvető,
S mire jön a Hószöktető,
Varjú nem árt sehogyan!

Ó, mert éltet, hitet, vágyat
Sokaknak e gyolcs-határ ad,
Hova varjú kárnak száll,

Mert fekete lelke-teste
Csak meddón-hullt magra lesne
S olyat itten nem talál...

Pap József